

הוצאות לא-כפולות

תשומת-ליבית הופנתה לקטע בכיתה כנסת מתחת לשולחן (העולם הזה 1943), שבו מתייחס הכותב לח"כ נווה קצב. נאמר שם כאלו מקבלת ח"כ קצב משרות המרכזית לצרכנות בהסתדרות הוצאות כפולות של אש"ל ונסיעות, הן בתוקף היותה, לשעבר יו"ר הרשות וחברת הוועדה-המרכזית של ההסתדרות, וכן הוצאות דומות כחברת-הכנסת.

בבדיקה שערכתי בגיבורות הוועדה-הפדרל, הובהר לי כי מאז נבחרה הגברת נווה קצב לכנסת, היא חלה לקבל שכר ב-וועדה-הפועל, ואיננה מקבלת מההסתדרות כל הוצאות אש"ל ונסיעות.

שמואל פוקר,

דובר ההסתדרות, תל-אביב

חלוקת השגל מקפחת

קראתי את הכתבה על חלוקת העיתונים בצה"ל (העולם הזה 1960), ואכן כחייל החלו עיתונים כמו שטרים והמוזיקה, להור פיע אצלנו מדי יום-בימום.

ברצוני להודיע, שעיתונים אלה אינם נקראים על-ידי אף אחד, איש אינו מביט בהם - ועד מהרה הם מוצאים את מקומם בשירותים, כתחליף לגיורי-טואלט (שחסר רוגם הוא בעיית החדר).

בדרכי לחדר-האוכל, כאשר חולקו הדי עיתונים, נותר בידי גיליון של העיתון שטרים, עברתי בריפורף על העיתון, ומד כיוון שלא מצאתי בו דבר שסיקרן או עניין אותי, ומכיוון שזה עיתון דתי, נתתי אותו לחבר דתי במחלקה. הללו הביטו בו עיתון, גיחך ורוק אותו...

מדוע מבזבזים סתם כספים? ויתר על כן, מדי יום מוצאים חיילים ממיטב כספם על העיתון חדשות ספורט, או על השבועון העולם הזה, אשר מכלים את משר-כורתו הדלה של החייל.

ובאותו עניין: גם העיתונים המצויים אינם מתחלקים בצורה צודקת. אנו, הי חיילים, זוכים בדרך-כלל לקבל את דבר הוצאות, בעוד שהמקורבים למפקדה זוכים לקבל את העיתונים היותר מבוקשים, כלומר עיתוני-הערב.

במיוחד אמורים הדברים לגבי הנשאים לתורנות-שבת בבסיס. לאלה נשארים רק עיתוני-הבוקר, הדלים יותר, ולפעמים אף ללא המסוי-לשבת, המוצא את דרכו אל המקורבים למפקדה.

י.פ., פתח-תיקווה

"ייהוד הגליל"

סיסמה ניכזית

הסיסמה של "ייהוד" מקום כלשהו - בי ארץ, פוגעת קשה בריגש ארצי הארץ הערביים, שגם בשבילים הארץ הוא מולדת אבות-אבותיהם מזה דורות רבים (ואולי אפילו מוצאם של חלק מהם הוא מתערובת של חיילי המומד מהמאה השי-ביעית עם אבותינו הקדמונים). ארגשת-הבית הטובה שלא, בלי קיפוח והפלייה על רקע לאומי, רק עלולה לחזק את נאמי-נותם לארץ.

מובן שעל המדינה לעשות הכל למען פיתוח יישובי הגליל היהודיים והערביים כאחד, שבה מפגרים בהתפתחותם והסובי-לים בעיקר מחוסר מיפעלית-עשייה ומי-קורות-פרנסה אחרים, ומחוסר בשירותים תרבותיים וחינוכיים. כתוצאה ממחסור זה עוזבים את האזור צעירים רבים, תחת שהוא יהיה מקור המשיכה לחושבי מרכז הארץ.

כעת, לאור סכנת האבטלה המאיימת גם על מיפעלית-התעשייה בגליל, הרי הפי-ניית האמצעים להתחליות כשהיה, כי-דוגמת מהלך-האזורים, במקום להפנותם לפיתוח הגליל ורווחת תושביו היהודים והערבים, היא המדיני שעורריה מאין-כוחה. נוסף לנוק המדיני הנגרם מכן, הרי כימטש ברור ש-עובדות בשטח" לא ימי-נעו, בסופו של דבר, את החזרתו לבעליו, אלא רק ישפכו דלק על מדורת המילחמה.

חנה לוי, תל-אביב

ארץ מיסים ונפלאות

האוצר צועק חמס / כל תושב חייב במס / מפרש ומצטט / כל אזרח צריך לתת. מס אחיד ומס מקיף / מס רכוש ופינוח / מס אמת ומס נכון. מס שבת ומס יום-החול / מס כחול-

השויי והחברות הוואדויות שלו, גרמו לתגובות-שרשרת, שהראשונה בהן היתה פרשת הפסד השקעותיה של החברה לי-ישראל. העולם הזה תרם את תרומתו לי-חשיפת השערווייה, אם כי לא גילה אותה. אולם העולם הזה היה העיתון הראשון שפירסם את דבר מעורבותו של קונצ'רן סולל-בונה בפרשה, ואת חלקו בהפסדי החברות הוואדויות של הר"ר סיבור. בשיאה של שערווייה החברה לישראל, גילה העולם הזה (1936): "פרשת הסתב-כותם של סיבור רוזנבאום ומיכאל צור היא רק התחלה של חשיפה כללית במשק. עובדה שנודעה רק עתה היא, כי סולל-בונה הסתבכה בחברות הוואדויות של רוזנבאום בחמישה מיליון לירות לערך..." מייד אחרי פירסום זה נעשו מאמצים לטשטש את מעורבותה של סולל-בונה בפרשה, ולקבל חזרה את השטרות והי-אישורים שניתן הקונצ'רן לסיבור רוזנבאום. ייתכן שהמאמצים להשתיק ולהפחית על חלקו של סולל-בונה בפרשה היו מצליחים, לולא המשכנו במערכה ביירות נוספת.

אורי אבנרי אינו עוד חבר-כנסת. אבל בתפקידו כחבר הוועדה-הפועל של ההסתדרות הוא יכול היה להביא את כל פרשת הסתבכותה של סולל-בונה בפני מליאת הוועדה-הפועל, ובפני מוזל ההסתדרות ירוחם משל בעיקבות חביעותיו של אבנרי נאלצה ההסתדרות למסור את חקירת ה-פרשה למבקר ההסתדרות. אבנרי לא הסתפק בכך, פנה במכתב ליועץ-המישפטי מאיר שמגר, בו תבע כי גם המדינה תפתח בחקירה כדי לגלות מי אחראי לי-הפסד מיליונים מכספי הפועלים בהסתדרות, בשל העיסוק והמפוקפקות של מנכ"ל סולל-בונה עם סיבור רוזנבאום.

הדברים המשיכו להתגלגל, עד אשר הת-ליט צבי רכטר כי עליו להציג בפני הציבור גם את גירסתו-שלו על מה ש-אירע. הוא הוזמן אליו את העולם הזה. בפגישה, שבה השתתפו מצד העיתון אורי אבנרי ויגאל לביב, נפרשו בפני מנכ"ל סולל-בונה כל העובדות שאספו מערכת על עיסוקת הקונצ'רן שהוא עומד בראשו עם החברות של סיבור, רכטר נתן את גירסתו לכל נקודה שהועלתה. כתוצאה מאותה שיחה פורסמה ב-27 בנובמבר 1974 כתבת-שער גדולה על הפרשה (העולם הזה 1943), ובה פורטו כל הטענות וההסברים, שיועלו כנראה במהלך מישפטו של רכטר. כאחת כתבה נטען, כי מעשים מסויי-מים שעשה רכטר מהווים עבירות לפי משמעות החוק הפלילי הישראלי, ואומנם, לגבי אותם מעשים עצמם מואשם עתה רכטר בעבירות של זיוף, עושק ומרמה.

שער "העולם הזה" 1936 ודחיפה לפעולה

לא היה לנו מעולם דבר אישי נגד האיש צבי רכטר. איש מיתנו גם לא הכיר אותו אישית. בטיפולנו בפרשה ניר-סינו להיות אויביקטיביים ככל האפשר, ולתת גם לאיש המואשם לפרסם את הס-בריו. אין זה מתפקידנו להיות שופטים. לשם כך קיימים בתי-הדין המישיפטי במדינה. אולם כדי שאנשים במעמדו של צבי רכטר לא ירגישו עצמם מוגנים וחסויים מעבר ומעל לכל חוק; כדי שניתן יהיה לחקור גם אותם ולברר את מידת הפחית-או אשמתם - קיים העולם הזה. פרשת רכטר היא הדוגמה הקלאסית לכך.

אורי אבנרי

"העולם הזה", שבועון החדשות הישראלי • המערכת והמינהלה: תל-אביב, רחוב גורדון 3, טלפון 243386-03. תאריך: 136 • מען מברקי: "עולמפרס" • מודפס ב"רפוס החדש" בע"מ, תל-אביב, רחוב כ"מ אבינדר • הפצה: "גד" בע"מ • גרופות: "צינקונפריה כספי בע"מ" • העורך הראשי: אורי אבנרי • המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.

הזה אצבע מאשימה לעברו של רכטר, בי-צורה שהיתה צריכה לעורר חקירה ובי-רויים. היה זה בדצמבר 1967, בעת ש-העולם הזה היה העיתון היחיד בישראל שחשף במלואה את פרשת קשריו של מנהיג המפל"ג סיבור רוזנבאום עם סיני-דיקאט הפשע האמריקאי - המאפייה. הקדשנו לכך סירה של מאמרים, אך לא הסתפקנו בכך. אורי אבנרי, שהיה אז ח"כ הכנסת השישית, הגיש שורה של שאלות לשר-האוצר, תבע הסברים על קשריו הכלכליים והפיננסיים והשקעותיו של סיבור רוזנבאום בארץ, לאור הפיר-סומים שקשריו עם המאפייה.

במיסגרת כתבות-חקירות אלה צץ והופיע גם שמו של צבי רכטר, שכתה אז בתפקיד-גיור סולל-בונה. ב-13 בדצמבר 1967 כתב העולם הזה (1580):

עד כמה התהדקו קשריו של רוזנ-באום עם גדולי ההסתדרות ומפא"י, תעיד העובדה כי לפני עשרה חודשים בילבד הקימו רוזנבאום ומפא"י עסק משותף: בית-חרושת לשפופרות אלומיניום, בהש-קה של מיליון ורבע ל"י.

● מפא"י הקימה חברה בשם "אילן-כוח", אשר בעלי מניותיה הם גיור סולל-בונה צבי רכטר, ועורך-הדין שמואל ארנה-חברה זו, יחד עם רוזנבאום, הקימה חברה

פרשת הסתבכותם של סיבור רוזנבאום ומיכאל צור היא רק התחלה של חשיפה כללית במשק, עובדה שנודעה רק עתה היא, כי סולל-בונה הסתבכה בחברות הוואדויות של רוזנבאום בחמישה מיליון דולר לערך. מנכ"ל סולל-בונה צבי רכטר היה שותפו של רוזנבאום מטעם מפל"ג בחברות רבות שהקימה מפא"י עם הבנ-של סיבור, ברור כי צבי רכטר יעשה הכל - על חשבון חברת סולל-בונה - כדי לעורך לסיבור, וישקיע בו כחמישה מיליון דולר, שרובם אבודים, אם על כספי החברה לישראל נאמר כי אלה הם כספי משקיי-עים פרטיים, הרי כספי סולל-בונה הם כספי חברי ההסתדרות. סולל-בונה טרם פירסמה את מאונה לשנת 1973, אולי מפני שאינה יודעת כיצד להסביר את ההשקעות בחברות הוואדויות.

הגיור הראשון חשיפה

משותפת, בשם אוניון ישראלי-שווייץ. מנהל החברה טעם מפא"י הוא אברהם גבעון, לשעבר גיור מבשרי המרכזי. ● מכיוון שהגיוון בעסקים הוא הבי-טוח הטוב ביותר להצלחה, לא הצטמצמה חברת מפא"י-רוזנבאום רק בייצור השפוי-פרות. היא רכשה גם 59% מניות חברה להשכרת-רכב בשם פאראבנד טורס, ובה-חנות הדיזי-פרופר-בנמל-התעופה בלוד. עסקים אלה של מיסגה פוליטית בי-ישראל עם מי שהתפרסם כבנקאי של ה-מאפייה, היו מפוקפקים מלכתחילה, מימנו בצורה עקיפה ובלתי-מבוקרת את פעילו-תה של מפא"י. ומערכות הבחירות שלה. העובדה שלגיור סולל-בונה היתה או מעורבות פעילה בעסקים אלה, חייבה חקי-רה כבר אז. ייתכן שאילו היתה מתקיימת או חקירה כזו והיו מוסקות המסקנות המתבקשות, לא היו הדברים מתגלגלים עד להפסד של מיליוני ל"י מכספי חברי ה-הסתדרות, ועד למעצרו של צבי רכטר השבוע. הסתבכותיו של סיבור רוזנבאום, הבנ-

קיא ירי

צבי רכטר, מנכ"ל קונצ'רן-הענק סולל-בונה, נעצר בשבוע שעבר על-ידי המי-ש-טרה כחשוד בעבירות של זיוף, עושק ומרמה, ושוחרר בערבות של 100 אלף ל"י על-ידי בית-המישפט השלום בתל-אביב.

כרוניקה זו אינה מספקת מידע פורמא-לי בלבד. יש בה משמעות החורגת מעבר

מנכ"ל רכטר גילוי

למובנן של המילים היבשות. כי צבי רכטר אינו סתם מנכ"ל, הוא אחד מעמודי-התווך של המישטר במדינה.

צבי רכטר לא נעצר אחרי שנתפס בי-גניבה או דרס אדם ממות, הוא תחשך, נחקר ונעצר בגין עבירות שעד לפני זמנו לא רב היו חלק מההשיטה, שבאמי-צעות ביססה מפא"י, ואחר-כך מיפלטת העבודה, את שילטונה כמשך שנות דור. כשאדם במעמדו של רכטר נעצר ומועמד לדין בשל עבירות אלה - מבלי לקבוע אם הוא אשם או לא, דבר שבית-המישפט יצטרך לפסוק - זהו סימפטום לשינוי הטוטאלי במערכת המושגים והחשיבה, הי-מתגש ועובר על המדינה.

ואין אולי מיקרה מובהק יותר מפרשת צבי רכטר, המדגישה ומבליט כל-יך את חלקו של העולם הזה בקיעוע אותה מע-רכת כלכלית פסולה ומישחת, שהביאה את המדינה אל סף שואה כלכלית.

העולם הזה לא גילה את צבי רכטר, לאו מעשיו ובלתי-החוקיים במיסגרת פעי-רות כמנכ"ל סולל-בונה, רק עם פיצוץ פרשת החברה לישראל. עוד לפני שמונה שנים הושיט העולם